

bus manuscriptis exemplaribus nonnulla sunt in hoc Capite emendata.

GRATIAN. QUÆRITUR de his, qui ad conversionem veniunt, quo tempore debeant tonsurari. De his ita scribit

VI. GREGORIUS I. Fortunato Episcopo Neapolitano, lib. 8. Epist. 23. [an. 600. Romæ in Campania.]

Antequam biennium in conversione compleverit, aliquis tonsurari non debet.

Monasteriis h omnibus Fraternitas vestra districtius interdicit, ut eos, quos ad conversionem suscepit, priusquam biennium in conversatione compleant, nullo modo audeant tonsurare. Sed hoc spatio vita, moreque eorum sollicitè comprobentur: ne quis eorum aut non sit contentus eo, quod voluit, aut ratum non habeat, quod elegit. Nam cum grave sit inexpectos hominum sociari obsequiis; quis potest dicere, quam sit gravior ad Dei servitium improbatos applicari? Miles verò, si converti voluerit; priusquam nobis renuntietur, nullus eum sine nostro consensu qualicumque presumat ratione suscipere.

Corr. Rom. a Improbatos applicari. Antea legebatur, improbos applicare. Emendatum est ex originali impresso, & manuscripto.

Sine nostro. Hoc præcepit eo tempore B. Gregorius, ne omnino videretur contemnere Legem, quam Mauritius Imperator tulerat, ne Milites ante completum tempus militiae in Monasteriis recipi possent: quam legem idem Gregorius lib. 11. iudic. 11. Epist. 61. ipsi Mauritio scribens, vehementer reprehendit: quod autor Glossæ non videtur attendisse.

GRATIAN. QUÆRITUR, si ingressis Monasterium ultra relinquatur licentia testandi. Hoc prohibet ita scribens

VII. GREGORIUS I. Januario Caralitano Episcopo, lib. 7. iudic. 2. Epist. 7. [an. 598. Romæ in Sardiniam.]

Post Monasterii ingressum nulli relinquitur licentia testandi.

Quia ingredientibus Monasterium convertendi gratia, ulterius nulla sit testandi licentia, sed res eorum ejusdem Monasterii juris fiant; aperta Legis definitio decretum est.

VIII. Item GREGORIUS I. Papa Cypriano Diacono, lib. 3. Epist. 6. [an. 593. Romæ in Sicilia.]

Post Monasterii ingressum eidem Monasterio omnia sunt conferenda.

Declaratum est ad nos Petronillam nomine de provincia Lucania genitam, per exhortationem Agnelli Episcopi fuisse conversam; relique suas omnes, quas habere potuit, licet sibi iure possit competere, tamen eisdem Monasterio, quod ingenua est, etiam specialiter donationis titulo contulisse.

GRATIAN. CONTRA Paulus primus Eremita in testamento a colobium suum Athanasio Alexandrino Episcopo reliquit; tunicam verò Beato Antonio. Sed aliud est de his, qui in Monasterium ingressi se & sua tradiderunt: aliud de his, qui Solitariam vitam ducentes, se nulli Ecclesiæ tradiderunt. Illi semel tradita nulli tradere possunt: isti nulli oblati liberè testari possunt.

Corr. Rom. a In testamento. Longè aliter Beatus Hieronymus in vita Pauli. Scribit enim Beatum Antonium pallio, quod ei donaverat Athanasius, Pauli corpus involvisse, & addit, ne quid pius heres ex intestati bonis non possideret, tunicam ejus sibi vendicavit, quam in sportiva modum de palma solis ipse sibi contulerat.

IX. Item in AUTHENTICIS, Constit. ix. [an. 541. Constantinopoli.]

Si qua mulier, aut vir Monasticam elegerit vitam, & intraverit Monasterium, liberis non extantibus; Monasterio, quod ingreditur, res ejus competere jubemus.

I. Sed si persona liberis habens, antequam de rebus suis inter eos disponat, Monasterium intret; licet ei postea inter eos dividere legitima non diminuat; & quod eis non dedit, Monasterio competat. II. Sed si omnem substantiam inter filios dividere voluerit; sua persona filius communerata, partem sibi retineat, que Monasterio competere debet. III. Sed si post ingressum moriatur, antequam inter eos dividat; filii legitimam percipiant, reliqua substantia Monasterio competente. In authenticis de Mona. constitutio. 5. in collatio. 1. §. 4. Nunc autem cum Monachus factus est, hoc ipso res suas obtulisse videtur, si prius testatus non sit; & exinde iudicio ejus cessante, Lege disponitur, ut si liberis habeat, in quos aut nihil, aut minus legitima portio quoque donandi titulo contulerit; eatenus substantia Monasterio destinata detrahatur; ne quid contingat circa liberis iniquum.

X. Item ex NOVELLA CXXXIII. [an. 546. Ibid. apud Jul. Antecess. c. 59. & 60.]

Non liceat parentibus liberis, vel liberis parentibus a hereditate repellere Monachos factos: quamvis dum Laici fuerant, in causam ingratiitudinis incidissent. I. Item non liceat parentibus liberis suos ad Solitariam vitam transcurrentes abstrahere de Monasteriis. Corr. Rom. Hoc Caput expressè habetur apud Julianum Antecessorem, Nov. 123. cap. 59. In quo aliqui Gratianum reprehenderunt, qui hanc Juliani epitomen videre minime poterant.

CAUSA XX.

Quo pueritiæ annos agentes a parentibus Monasterio traditi sunt: unus invitus, alter spontaneus cucullam induit. Ad annos pubertatis venientes, invitus ad secularem militiam rediit, spontaneus Monasterium districtius petit.

I. Nunc primò quæritur, si in pueritiæ annis traditi cogantur Religionis propositum tenere. II. Secundo, si præter voluntatem parentum tonsuram, vel Religionis vestem quis in pueritiâ accipiat, an possit sibi detrahi, an non. III. Tertio, qui præter propriam voluntatem cucullam induerit, an cogatur eam retinere, an non. IV. Quarto, si ab uno Monasterio in aliud districtius liceat alicui transire.

SI IN PUERITIE ANNIS MONASTERIO TRADITI COGANTUR RELIGIONIS PROPOSITUM TENERE.

QUÆSTIO I.

Quòd intra annos pueritiæ traditi, cum adulti fuerint, liberum habeant arbitrium manendi, vel discedendi, probatur autoritate

I. NONE a SYNODI. [imò B. Basilii c. an. 362. in Ponto.]

Virginitatis professio quo tempore firma esse incipit.

Firma autem tunc erit professio virginitatis, ex quo adulta jam ætas esse coeperit; & ea, que solet apta nuptiis deputari, ac perfecta.

Corr. Rom. a Nona. In nonnullis vetustis exemplaribus est, octava. Verum in octava ab Hadriano II. habita non habetur, sed in libro B. Basilii de institutis Monachorum, Rufino interprete, cap. 8. Similia etiam fuit apud eundem B. Basilium in Regulis suis disputatis, c. 15. Ac perfecta. Hæc non sunt in eo B. Basilii loco.

Si virginitatis professio tunc incipit esse firma, cum ætas coeperit esse adulta; & Religionis professio tunc demum debet esse firma, cum ad adultam ætatem perventum fuerit. Sed hic de illa professione agitur, que in annis pueritiæ proprio arbitrio, Deo offerunt, quam non confirmat parentum consensus. Ceterum, que a parentibus Deo offeruntur professio, inviolatam servari oportet. Unde scribit

II. GREGORIUS ad Augustinum Anglorum Episcopum. [imò Greg. II. ad Bonifacium Archiepisc. an. 726. Romæ in Germaniam.]

Non licet de Monasterio egredi, quem pater, vel mater intra annos infantia fecerit ordinari.

Addidisti adhuc, quòd si pater, vel mater filium, filiamve intra septa Monasterii in infantia annis sub regulari tradiderint disciplina, utrum liceat eis postquam pubertatis annos impleverint, egredi, & matrimonio copulari. Hoc omnino devitamus: quia nefas est, ut oblati a parentibus Deo filiis voluptatis fræna laxentur. Corr. Rom. Sic etiam citat Ivo. Exat in Epistola quarta Gregorii III. ad Bonifacium Legatum Germaniæ: & simile habetur in Concilio Wormaciensi, c. 22.

III. Item ex CONCILIO TOLETANO IV. c. 48. [an. 633. in Hispania.]

Aut propria professio, aut paterni devotio Monachum facit.

Monachum a aut paterni devotio, aut propria professio facit. Quidquid horum fuerit, alligatum a tenebit. Proinde his ad Mundum revertendi intercludimus aditum, & omnes ad seculum interdicimus regressus. Corr. Rom. a Alligatum. In duobus Vaticanis Conciliorum codicibus, & Luceni Regio legitur, allegatum.

IV. Item ISIDORUS. [fortè c. an. 630. ibid.]

In Monasterio perpetuo maneat, qui a parentibus traditus est.

Quicumque a parentibus propriis in Monasterio fuerit delegatus, noverit se ibi perpetuo permanurum. Nam Anna

Samuelem puerum natum & ablactatum Deo cum pietate obtulit: qui & in ministerio Templi, quo a matre fuerat deputatus, permanit; & ubi constitutus est, deservivit. Corr. Rom. Hoc non est inventum in libris B. Isidori: sed Smaragdus in expositione Regule B. Benedicti, c. 59. hoc idem ex ipso Isidoro refert.

V. Item ex REGESTO Gregorii I. lib. 1. Epist. 48. ad Anthemium. [an. 591. Romæ in Campania.]

De eodem.

Quia autem dura est in Insulis congregatio Monachorum; etiam pueros in eisdem Monasteriis ante XVIII. annorum tempora suscipi prohibemus: vel si qui nunc sunt, tua eos Providentia auferat, & in urbem Romanam transmittat. Hoc & in Palmaria, aliisque Insulis te per omnia volumus custodire.

VI. Item ex CONCILIO TRIBURIENSI. [an. 895. in Germania.]

Quia a progenitoribus Monasterio traditus est, de eo egredi non licet.

Quem primogenitos ad Monasterium tradiderunt, & in Ecclesia crepit canere, & legere; nec uxorem ducere, nec Monasterium deserere poterit: sed si discesserit, reducat: si tonsuram dimiserit, rursus tondetur: uxorem si usurpaverit, dimittere compellatur.

VII. Item ex PENITENTIALI Theodori. [c. an. 680. in Anglia.]

PALÆA.

Infans pro infante potest dari in Monasterio: quamvis alter vocatus sit. Tamen melius est vocum solvere. Similiter & pecora aequali pretio (si necesse est) sunt redimenda.

GRATIAN. Ex his autoritatibus colligitur, quòd paterna professio pueros tenet obligatos: nec licebit eis a proposito discedere, quòd paterna devotione in puerilibus annis susceptum perunt. §. 1. Sed obicitur illud

VIII. LEONIS PAPÆ I. Epist. 90. ad Rusticum Episcopum, c. 13. & 14. [an. 443. Romæ in Gallia.]

Non licet Puellis nuptias eligere, que spontanea voluntate virginitatis suscepimus propositum.

Puellæ h, que non coactæ parentum imperio, sed spontaneo iudicio virginitatis propositum, atque habitum susceperunt; si postea nuptias eligunt, prævaricantur, et si consecratio non accessit, cuius utique non fraudarentur munere, si in proposito permanerent. Ambigi 2 verò non potest crimen magnum admitti, ubi & propositum deseritur, & consecratio violatur. Nam si humana pacta non possunt impunè calcari, quid eos 1 manebit, qui corruperint frædera Divini sacramenti?

Corr. Rom. a Epist. 2. V. C. etiam si. Ambigi &c. Hæc, & que sequuntur, non sunt in Epistola Leonis.

GRATIAN. Cùm ergo in principio hujus Capituli dicatur, [Puellæ, que non coactæ imperio parentum] datur intelligi, quòd si coactæ habitum virginitatis susceperint, sine prævaricatione ipsum deserere possunt. Sed puella hic nubilus intelligitur, cujus (ut in sequentibus demonstratur) post duodecim annum est liberum arbitrium: nec in electione propositi cogitur sequi parentum imperium. §. 1. Sic & illud intelligendum est, quòd est statutum

IX. IN SYNODO habita ab Eugenio Papa II. c. 32. [an. 826. Romæ.]

Extra voluntatem propriam retrahi in Monasteriis non teneantur.

Sicut, qui Monasteria elegerunt, a Monasteriis egredi non permittuntur; ita hi, qui invitati sine iusta offensionis causa sunt intronissi, nisi volentes, non teneantur: quia quod non petunt, non observant. Ideoque tales considerandi sunt magis peccata committere, quam plangere, sicut in decreto sanctissimi Leonis Papæ manifestissime continetur.

X. Unde MARCELLUS Papa. [c. an. 306. Romæ.]

PALÆA.

Illud autem statuendum esse censuimus, ut si in minori ætate filii Monasterio oblati fuerint, & 1 facram tonsuram, vel velamina susceperint; dignum quidem duximus, ut xv. anno a Prælati moniti inquirantur, utrum in ipso habitu permanere cupiant, an non. Si vero permanere professi fuerint; ulterius poenitendi locum minime amplecti possunt. Sin autem ad secularem habitum reverti voluerint; redeundi licentia nullo modo denegetur: quia factis inutile est, ut coacta servitia Domino præstentur.

Corr. Rom. Notatur nomine Palææ etiam ab autore Glossæ: sed extat fere in omnibus vetustis, & sine Palææ nomine.

Pars I.

VELAMEN autem non licet imponere Virginitatibus, nisi certis diebus. Unde

XI. GELASIUS Papa I. ad Episcopos per Lucaniam, c. 14. & 15. [an. 494. Romæ in Lucaniam.]

Non nisi certis diebus velamen imponatur Virginitatibus. Devotis Deo Virginitatibus, nisi aut 3 Epiphaniarum die 4, aut in Albis Paschalis, aut in Apollolorum Natalitiis 5 sacrum velamen minime imponatur 6: nisi forsitan (sicut de Baptismate dictum est) gravi languore correptis, ne sine hoc munere de seculo exeant, implerantibus non negetur. §. 1. Viduas autem velare Pontificum nullus attentet.

PITH. 3. Aus. 3. V. C. aut in. Die. 3. V. C. Natalitiis. 3. V. C. Natalibus. Imponatur. 3. V. C. imponant.

TEMPUS quoque Consecrationis earum similiter observatur. Unde

XII. GREGORIUS I. in Regesto, lib. 3. Epist. 11. [an. 593. Romæ in Sicilia.]

Ante sexagesimum ætatis suæ annum Virgines non consecrantur.

Juvenculus 9 fieri Abbatissas vehementissime prohibemus. Nullam igitur Fraternitas tua, nisi sexagenariam Virginitatem, cujus vita 9 hoc atque mores exegerint, velari permittat.

XIII. Item ex CONCILIO CARTHAGINENSI III. [imò Agathensi c. 19. an. 506. in Gallia.]

Antimoniales ante annum quadragesimum non velantur.

Corr. Rom. Sic citatur etiam in omnibus vetustis: sed in nullo Carthaginensi est inventum. Idem verò nonnullis additis habetur in Concilio Agathensi, c. 19.

XIV. Item ex CONCILIO CARTHAGINENSI III. c. 4. [an. 397. in Africa.]

Ante vigesimum quintum annum Virgines non consecrantur.

Lacuit 1, ut ante xxv. annos ætatis nec Diaconi ordinentur, nec Virgines consecrentur: & ut Lectores populum non salvent.

Corr. Rom. Antea citabatur ex Concilio Africano IV. sed supra dist. 77. placuit, citatur ex Carthaginensi III. ubi habetur.

XV. Item PIUS Papa 1. [fortè c. an. 158. Romæ.]

Virgines non velentur ante xxv. annos; nisi forte necessitate periclitantis pudicitia virginalis: & non sunt consecrandæ nisi in Epiphania, & in sabbato a Pascha, & in Apollolorum Natalitiis; nisi causa mortis urgente. Corr. Rom. Caput hoc inter decreta Pii non est inventum, & abest a tribus vetustis Gratiani exemplaribus. De causis verò, ob quas ante xxv. annos possint Virgines velari, agitur in Concilio Milevitano, c. 26. & Africano, c. 93. ex quo Africano refertur Capitulum I. c. 46. a Sabbato. In uno vetusto legitur, in Albis, & apud ceteros Collectores, in Albis Paschalis.

QUAMVIS autem Viduæ velari prohibeantur; viduitatis tamen professio in scriptis ab eis est facienda. Vetus quoque professio conveniens est eis tradenda, quâ ubi utantur. Unde

XVI. IN CONCILIO TOLETANO X. c. 4. [an. 656. in Hispania.]

Professionem viduitatis faciant, & habitum sumant Religionis, que castitatem servare proponunt.

Vidua, que sanctæ Religionis obtinere propositum voluerit, Sacerdoti, vel Ministro, ad quem aut ipsa venerit, aut quem ad se venire contigerit, scriptis professionem faciat a se aut signo, aut subscriptione notatam, continentem se & Religionis propositum velle, & hoc perenniter inviolatè servare. Tunc accepta a Sacerdote, vel Ministro apta Religionis professioni veste, seu in lectulo quiescens, sive in quocumque loco consistentes constantè ea utatur; nec diversis coloris, aut diversæ partibus eadem sit notabilis vestis, sed religiosa, & non suspecta. PITH. 2. Constant. 2. V. C. permanentes. Diversi. 2. V. C. divisi.